

Ketenproces(model)uitwerking voor deelnemerbegeleiding

Mark de Jong (InHolland, HORA), Joël de Bruijn (MBO Digitaal), Brian Dommissie (ROSA beheerteam)

1. Aanleiding

De processen in het onderwijs zijn niet alleen maar gericht op kennisoverdracht en het aanleren van cognitieve vaardigheden. Een belangrijke opgave in het onderwijs is om iedere onderwijsdeelnemer mee te kunnen laten doen en het onderwijsaanbod zo in te richten dat hiervoor ondersteuning kan worden geboden. Dit raakt direct een van de kernwaarden die we in de ROSA onderkennen nl. [Rechtvaardigheid](#) met daaronder de drie kwaliteitsdoelen Toegankelijkheid, Inclusiviteit en Gelijke Behandeling.

De processen en activiteiten die handen en voeten moeten geven aan die opgave kunnen we samenvatten onder de noemer “deelnemerbegeleiding”. In alle werkingsgebieden van het onderwijs komen we processen en activiteiten tegen die daaronder vallen, van speciaal onderwijs (wat grotendeels ingericht is op juist die extra ondersteuning) tot en met het hoger onderwijs.

Per werkingsgebied is er behoefte om generieke referenties te hebben voor het inrichten van deelnemerbegeleiding. Als individuele onderwijsorganisaties hun deelnemerbegeleiding conform die referenties kunnen inrichten dan opent dit ook de weg naar generieke (sectorale) diensten en voorzieningen die hierbij ondersteunend kunnen zijn in de informatiehuishouding. In bijvoorbeeld de FOSA is daar vanuit het perspectief van het funderend onderwijs ook al een eerste uitwerking van te zien dat daar nog als [onderwijsbegeleiding](#) is betiteld¹.

2. Gevraagde wijziging in de ROSA

Als een eerste stap naar een gemeenschappelijk referentiekader stellen we voor om een [ketenprocesmodel](#) op te gaan stellen in de ROSA waar de processen, processtappen en informatieobjecten en de relatie met andere processen (context) worden uitgewerkt die een rol spelen bij deelnemerbegeleiding.

3. Scope en overwegingen

Werkingsgebieden

Het procesmodel moet in principe zo generiek worden opgesteld dat het voor alle [werkingsgebieden](#) van het onderwijs geldt. Als er niet verenigbare verschillen zijn tussen

¹ De gewenste terminologie die we onderwijsbreed willen hanteren is nog te bepalen, maar deelnemerbegeleiding dekt de lading van wat er mee bedoeld wordt op het eerste gezicht beter.

werkingsgebieden ten aanzien van deelnemerbegeleiding dan moeten die uit de analyse en de uitwerking naar voren komen en gedocumenteerd. In de sectorale referentiearchitecturen (FORA, MORA, HORA) kunnen die verschillen dan verder worden uitgewerkt.

Wat verstaan we onder deelnemerbegeleiding? En wat pakken we op in de ROSA?

Een andere noodzakelijke scope-afbakening is wat we onder deelnemerbegeleiding dan precies verstaan.

In de [FOSA](#)² wordt er vooral ingezoomd op onderwijsdeelnemers die vanwege een beperking extra ondersteuning nodig hebben (gespecialiseerd onderwijs), ondersteuning die niet altijd binnen de eigen onderwijsorganisatie geboden kan worden. Maar in de voorbeelden die in de FOSA worden genoemd worden toch ook andere vormen van ondersteuning (hoewel niet nader gespecificeerd) genoemd (*Andere vormen van onderwijsbegeleiding (niet specifiek gericht op gespecialiseerd onderwijs)*).

In het mbo is in de MORA deelnemerbegeleiding uitgewerkt in [Onderwijsuitvoering en begeleiding](#).

Bij InHolland (ho) is er een overzicht van alle vormen van deelnemerbegeleiding opgesteld:

Bij wie kan ik als student terecht
als ik hulp nodig heb?

Ik ben jouw eerste aanspreekpunt* bij de opleiding en help je verder of verwijst jou door.

* Dat kan zijn: studieloopbaan-begeleider (slb'er), leercoach, studiecoach, po-coach, stage- of afstudeer-begeleider, etc.

Wegwijzer Ondersteuningsnetwerk

	Studiebegeleiding	Hulp bij studievvaardigheden, concentratie, motivatie, planning, leerstrategieën, uitstelgedrag, etc.	→ Studentsucces Centrum (SSC)
		Twijfel over je studiekeuze	→ Studiekeuze Adviescentrum
	Persoonlijke belemmeringen bij studeren	Ik wil graag in contact komen met andere studenten	→ Studentsucces Centrum (SSC)
		Studeren met een functiebeperking als dyslexie, AD(H)D, autisme, etc.	→ Studentendecaan
		Studeren met fysieke belemmeringen, zoals chronische aandoening, slechtziend, etc.	→ Studentendecaan
		Familieomstandigheden, mantelzorger, topsporter	→ Studentendecaan
		Vertrouwelijk advies en ondersteuning bij ongewenste/onveilige situaties op school en stage	→ Vertrouwenspersoon
		Extra taalondersteuning	→ Studentsucces Centrum (SSC) (taalbuddy)
	Mentale gezondheid	Hulp bij mentale en emotionele klachten, zoals stress, faalangst, omgaan met lastige thuissituatie, eenzaamheid	→ Studentendecaan → Studentencoach
	Financiële ondersteuning	Hulp bij (aanvragen) financiële regelingen	→ Studentendecaan
	Klacht of bezwaar	Vertrouwelijk advies en ondersteuning bij indienen bezwaar, klacht of beroep	→ Vertrouwenspersoon
	Studeren in het buitenland	Advies over studeren/stage in het buitenland	→ International Office

Je kunt ook langslopen bij het SSC!
Vind meer informatie en kom in contact met het ondersteuningsnetwerk: iris.inholland.nl/studentsucces

Klik op het icoon voor meer informatie Tip: Ctrl + klik opent link in nieuw venster

² Een vergrote weergave van het processchema is hier te vinden:

https://fosa.wikixl.nl/file_auth.php/fosa/tmp/views/ld-32b7ec74-33f4-ddca-0770-c6ca55396f3b/Funderend%2BOnderwijs%2BSectorarchitectuur-ld-6ad9d328-2f65-0746-6034-edc546e76ce8.svg

We raden aan om de scope van de uitwerking in de ROSA te beperken tot wat in bovenstaand overzicht gerangschikt is onder "Persoonlijke belemmeringen bij studeren" wat grofweg gezegd overeenkomt met de ondersteuning die in het funderend onderwijs valt onder "gespecialiseerd onderwijs" en met de mbo-processen [Vastleggen ondersteuningsbehoefte](#) en [Ondersteunen student](#).

Vanuit het perspectief van de ROSA is het aannemelijk dat juist binnen deze scope er vaak sprake is van afhankelijkheid tussen diverse (onderwijs)organisaties om de gewenste ondersteuning te leveren en dat daarvoor afspraken ten aanzien van de ketensamenwerking nodig zullen zijn tussen die organisaties en hun dienstverleners om die afhankelijkheid in banen te leiden, bijvoorbeeld door afspraken te maken in zake de gegevensuitwisseling, toegang verlenen, beveiliging en privacy en het gebruik van mogelijk (sector)voorzieningen.

Hoe werken we deelnemerbegeleiding in de ROSA uit?

Deelnemerbegeleiding wordt voor een onderwijsdeelnemer concreet³ vooral bij de processen die vallen onder de procesdomeinen "oriëntatie en aanmelding" (waar kan ik als onderwijsdeelnemer uit kiezen), bij de "inschrijving en plaatsing" (hoe gaat mijn leerroute er uit zien) en uiteraard bij de "uitvoering" (het daadwerkelijk krijgen van de ondersteuning incl. de feedbackloop naar de plaatsing en de leerroute als aanpassingen nodig zijn).

In de uitwerking zal een afweging gemaakt moeten worden of de uitwerking zich beperkt tot processen in een specifiek procesdomein (de processen bij "uitvoering" lijken dan de meest voor de hand liggende) en dat de relaties met de andere processen die in andere procesmodellen voorkomen via contexten worden aangegeven of dat dit leidt tot specifieke scenario's die een verdieping vormen op de bestaande ketenprocesmodellen.

³ Voor de onderwijsorganisatie zullen er echter bij het "definiëren" en het "ontwikkelen" ook processen en handelingen zijn die ervoor zorgen dat de ondersteuning ook aangeboden en gegeven kan worden. We stellen voor om die buiten de scope te houden voorlopig.